

ОСНОВНІ НАПРЯМКИ ОТРИМАННЯ НАНОКОМПОЗИЦІЙНИХ ПОКРИТТІВ НА ОСНОВІ ХІМІЧНО ОСАДЖЕНОГО НІКЕЛЮ

Довбій Т.А., Козуб П.А., Лобойко О.Я.

Національний технічний університет

«Харківський політехнічний інститут», м. Харків

Покриття на основі хімічно осадженого нікелю широко застосовуються у різних галузях промисловості, тому що мають ряд важливих характеристик: антифрикційність, високу корозійну стійкість, твердість, діамагнітні властивості та ін. Однак, з огляду на темпи розвитку науково-технічного прогресу актуальним є питання з удосконалення якісних характеристик нікелевих покриттів, для того щоб їх можна було використовувати в ще більшій кількості галузей промисловості та зробити їх більш дешевшими.

За останніми літературно-інформаційними даними одним із способів удосконалення хімічних нікелевих покриттів є додаток в їхню структуру мікро-, субмікро- та нанопорошків або ж навпаки нанесення на такі порошки нікелевого покриття, тобто отримання композиційних нікелевих покриттів. У зв'язку з цим в даній роботі було розглянуто декілька напрямків експериментальних досліджень:

1) можливість хімічного осадження нікелю на мікро- та субмікропорошки синтетичних алмазів за допомогою відомої раніше методики нікелювання шліфпорошків алмазів, в результаті чого було встановлено, що можна отримати металізовані мікро- та субмікропорошки заданого дисперсного складу (агломеровані або дрібнодисперсні часточки);

2) можливість отримання нікелевого покриття не лише на синтетичних алмазах, але і на інших різноманітних порошках, таких як графіт, гексагональний та кубічний нітрид бора, карбід кремнію тощо, які значно гірше змочуються у водних розчинах; в результаті було отримано нікельований гексагональний нітрид бора (HBN), по стандартній методиці хімічної металізації алмазних шліфпорошків, застосовуючи попереднє змочування нітриду бора у спирті;

3) можливість одержання композиційного нікелевого покриття на шліфпорошках алмазів з включенням у його структуру ультрадисперсних алмазів (УДА), що було підтверджено на практиці, це дозволило отримати покриття з заданим вмістом УДА в ньому.

Таким чином, проведені лабораторні експериментальні дослідження підтвердили практичну здійсненність запропонованих напрямків з удосконалення якісних характеристик хімічно осаджених нікелевих покриттів та дозволили перейти до встановлення оптимальних технологічних режимів проведення процесів, зазначених вище.